

Exakt mätning går hem

En exakt underbarkmätning av timmerstocken, i kombination med ett snabbt och effektivt kunskapsstöd från leverantör till operatör, har den senaste tiden gett teknikföretaget Finnos flera affärer i Småland. NTT åkte till två sågar i landskapet för att på plats ta reda på vad man där säger om resultatet.

TEXT OCH FOTO **NILS LINDSTRAND**

Finnos Fusion kombinerar röntgenmätning med laser för att ge korrekta värden både för sågverkets sortering och för ersättningen till skogsägarna.

Magnus Karlsson, projektledare inom Vida, nämner specifikt den noggranna underbarkmätningen som den avgörande faktorn för att Finnos Fusion valdes vid investeringen i Vidas såg i Mörlunda i östra Småland. Ett sågverk som Vida köpte för ett drygt år sedan och nu arbetar med för att utveckla effektivitet och kapacitet.

– Det är förstas grundläggande för oss att vi får rätt sorteringsutfall för timret som går in i sågverket, konstaterar

Magnus Karlsson. Men även exakt rätt ersättning till skogsägaren och en betydligt bättre arbetsmiljö för operatörerna i timmersorteringen är viktiga mål som vi nått med den här tekniken.

MAGNUS KARLSSON konstaterar samtidigt att man måste fortsätta följa mät-noggrannheten under en längre tid för att se hur tekniken klarar av de olika årstiderna.

En annan uppskattad faktor är den stödfunktion som Finnos skapat genom att skapa en Whats App-grupp. Den ger operatören möjlighet att enkelt skicka frågor, vid behov kompletterade med

Magnus Karlsson, projektledare inom Vida, menar att det var den noggranna underbarkmätningen som avgjorde valet av Finnos Fusion.

bilder eller filmer, till Finnos. Det finns jourhavande dygnet igenom som svarar och som förstås också kan använda bilder eller film för att ge tydliga instruktioner.

NICLAS MOBELIUS är operatör för Biometria vid sågverket i Mörlunda. Han är nöjd både med mättekniken och stödfunktionerna.

– Även om jag litar på mitt yrkeskunnande är det skönt att veta att det blir lika rätt oberoende av vem det är som mäter. Och det är skönt med Whats App, det är jädrigt snabb respons på den, dygnet runt.

Niclas Mobelius erfarenhet delas av hans kollega vid Södras sågverk i Unnefors, Kjell Svensson.

– Vi skickade till exempel en fråga sent en kväll om varför tekniken krånglade. Vi fick svar inom några minuter, med en kort film som visade exakt vilken säkring vi behövde åtgärda för att få i gång systemet igen. Utan den jourhjälpen hade vi kanske blivit stående till nästa dag.

Kjell Svensson berättar att den nya tekniken var snabb att lära sig, men annorlunda.

Niclas Mobelius är operatör för Biometria vid sågverket i Mörlunda.

FAKTA

SÖDRA UNNEFORS

- På Unnefors har det bedrivits sågverkssamhet sedan 1771. 1964 tar Södra över.
- Producerar ca. 120 000 kubikmeter per år.
- Sågar nästan bara furu, men har även börjat med att såga lärk.
- 45 anställda och verksamhetens drivs i 2-skift, tio timmars drift.
- Viktiga marknader är Storbritannien, Mena, Spanien och Belgien.
- Unnefors har ett hyvleri och producerar decking men även trall samt klyvning av virke.
- Ligger längst väg 26, "Nissastigen", drygt tre mil sydväst om Jönköping.

FAKTA

VIDA MÖRLUNDA

- Vida Mörlunda köptes av Vida från Bergs under 2020.
- Vida har sedan köpet gått igenom hela såglinjen och gjort insatser både i teknik och organisation.
- Sågverket sågar klientimmer i furu och gran till konstruktionsvirke.
- Merparten av det sågade hyvlas och hållfasthetssorteras för leverans till UK och USA.
- Antal anställda är 47 och omsättningen ligger på cirka 300 miljoner kronor.
- Mörlunda har i dag en takt på 160 000 kubikmeter färdiga varor.
- Mätstation körs i 3-skift, såglinjen och hyvleri körs i 2-skift samt ett kombi-nattskift.

FAKTA

FAKTA OM BIOMETRIA OCH SEMIAUTOMATISK MÄTNING

- Som NTT tidigare kunnat beskriva i samband med investering i semiautomatisk mätning vid Stora Enso i Ala, har Biometria varit mycket aktiva vid implementeringen av tekniken, och har samarbetat nära med sågverk och leverantör. Så har det varit även med installationerna i Vida Mörlunda och Södra Unnefors.
- Biometria har godkänt Finnos Fusion för semiautomatisk mätning före produktionsstart, men uppföljning sker under året efter för att få data från mätning vid olika årstider och väderförhållanden.

◀ Kjell Svensson är mycket nöjd med den hjälp han kan få från Finnos via platta och appen Whats App.

– Man måste ha respekt för att det är något helt annorlunda, men det är lätt att lära sig. Vi började använda systemet på måndagen efter semestern, då kändes allt jättekonstigt. På tisdagen började vi köra skarpt, och resten av veckan körde vi i normal fart.

På båda sågarna delar Biometrias operatörer erfarenheten att arbetet blir mindre pressande och arbetsmiljön bättre.

– Nu kan jag ställa mig upp ibland,

konstaterar Niclas Mobelius. Jag behöver också bara bedöma ungefär var femtionde stock aktivt, resten tar mätaren hand om. Det som blir kvar att bedöma är blånad, friskkvist och krok. Man blir mindre trött och kan lättare ta rätt beslut där det behövs.

ÄVEN LEDNINGEN VID Södra Unnefors är nöjd med den nya tekniken.

– En i våra ögon mycket lyckad installation, säger Michael Kihlbom, produktionschef vid Södra Unnefors. Jag har bara positiva erfarenheter, framför allt

Vida Mörlunda, liksom Södra Unnefors, byggde om den centrala delen av banan för att garantera att timmersorteringen inte störs av vibrationer.

vad gäller flexibilitet, lyhördhet, säkerhetsmedvetande och kunnande. När det dök upp problem så var det alltid snabb respons och åtgärd. Samarbetet har varit, och är, förstklassigt. Jag upplever att alla är med och är det något problem så är alla på tå och hjälps åt för att lösa det. ■